

Zrodila se republika

*Motto: „Věříme v demokracii, věříme ve svobodu –
a ve svobodu vždy větší a větší.“
„WE BELIEVE IN DEMOCRACY, WE BELIEVE IN LIBERTY –
AND LIBERTY EVER MORE“
(Washingtonská deklarace, Paříž, 18. 10. 1918)*

Říjen roku 1918 přinesl významný zlom do dějin Čechů a Slováků. Konec války změnil vše, osudy jednotlivců i celých národů se již nikdy neměly vrátit ke starým předválečným pořádkům. České země byly součástí tohoto dějinného otřesu.

Do osudu budoucí republiky nesmazatelně zasáhla osoba českého profesora sociologie **Tomáše G. Masaryka**. Jako jeden z prvních dokázal rozpoznat dějinnou změnu a během let válečného exilu spolu se svými spolupracovníky zapojenými do odboje usilovně pracoval na definici budoucího svobodného demokratického češství.

Dnem svolání samostatné Československé republiky se stal 28. říjen. Reprezentace domácího odboje v čele s muži 28. října Aloisem Rašínem, Františkem Soukupem, Jiřím Stříbrným, Antonínem Švehlou a Vavro Šrobárem usměřňovala skrze Národní výbor běh budoucích věcí ve státě. Karel Kramář a Václav Klobáček jednali s ministrem zahraničních věcí exilové vlády Edvardem Benešem ve švýcarské Ženevě.

Nadšení ze vzniku svobodné republiky vedle Čechů a Slováků, však nesdíleli všichni. Představitelé významné německé menšiny v českých zemích již 29. října 1918 vyhlásili vlastní provincii Deutschböhmen se sídlem v Liberci, další následovaly. Československá vláda musela v porevolučních týdnech a měsících řešit problémy s maďarskou a polskou iredentou na svých hranicích. Naopak Rusíni na Podkarpatské Rusi stvrdili zájem na společném státě.

Navzdory zmatkům a potížím spojených s vyhlášením nezávislosti se nová republika nadechovala k životu. Konaly se důležité plenární schůze Národního výboru, byla přijata **tzv. (Pro)zatímní ústava a 14. listopadu** na první slavnostní schůzi Národního shromáždění došlo k **potvrzení prvního českého vládního kabinetu v čele s Karlem Kramářem**, aklamací se stal prvním československým prezidentem Tomáš G. Masaryk.

Volba toho času stále ještě nepřítomného Masaryka byla zajisté vrcholem slavnostního okamžiku daného tepu doby, avšak nebyla zdaleka konečným dějstvím zrození republiky a národa.